

KIELITIETEELLISEN PERUSTUTKIMUKSEN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Urpo Nikanne, Finska språket med litteraturen, Åbo Akademi

Artikkelissa pohditaan kielitieteellisen perustutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tieteen tavoitteita verrataan valtiovallan ajamiin tieteen tavoitteisiin ja katsotaan, millaisia arvoja toisaalta tiede ja toisaalta valtiovallan tutkimuspolitiikka edustavat. Lopputuloksena on ajatus, että kielitieteellinen perustutkimus on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja tärkeää sellaisenaan. Tämä tulee esiin parhaiten, kun valtiovalan edustama talouskehitystä korkeimpana arvonaan pitävä arvomaailma asetetaan kyseenalaiseksi ja tuodaan esiin tieteen omia perinteisiä arvoja, joista ehdottomin on totuuden etsiminen. Näin huomataan, että kielitieteellä ja muulla humanistisella tutkimuksella on pysyvä ja tärkeä merkitys terveessä yhteiskunnassa.

Avainsanat: vaikuttavuus, tutkimuspolitiikka, innovaatiojärjestelmä, kielitiede.

JOHDANTO

Keskustelussa tieteen rahoituksesta on erityisesti aivan viime vuosina noussut vahvasti esille tieteen yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Suomen Akatemia on selvittänyt oman rahoituksensa vaikuttavuutta (SAJ 11/06) ja maan hallitus ja opetusministeriö on pitänyt tieteen vaikuttavuutta yhtenä tärkeimpänä tavoitteena tiede- ja korkeakoulupolitiikassa. Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan vaikuttavuusraportti (SAJ 5/06) käsittelee humanististen ja yhteiskunnallisten tieteiden vaikuttavuutta syvällisesti tutkijan näkökulmasta. Aiemmin tieteen vaikuttavuutta on käsitelty Suomen tieteen tila ja taso -raportissa vuonna 2003 (SAJ 9/03). Kielitieteilijöistä on Arto Mustajoki (2005) kirjoittanut keskustelupuheenvuoron tieteen vaikuttavuudesta. Tämä artikkeli on osa tätä keskustelua ja samalla kannanotto tutkimuspolitiikan perusteisiin.

Kirjoittajan yhteystiedot: Urpo Nikanne
Finska språket med litteraturen, Åbo Akademi,
Fabriksgatan 2, 20500 ÅBO
Sähköposti: urpo.nikanne@abo.fi

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on lyhyesti sanottuna tieteen vaikutusta tiedeyhteisön ulkopuolelle: tieteen tulokset voivat johtaa uusiin teknisiin ja yhteiskunnallisiin sovelluksiin tai muuttaa yleistä maailmankuvaa. Lisäksi tieteellinen työ vaikuttaa tietenkin oman tieteenalan sisällä ja heijastuu usein myös muihin tieteenaloihin. Tällainen vaikuttavuus on tieteen sisäistä. Ero yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja tieteen sisäisen vaikuttavuuden välillä ei ole mitenkään selvä, koska tiede on osa yhteiskuntaa ja vaikutuksetjut ovat pitkiä ja voivat lähteä tieteen sisältä vaikka johtaisivatkin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin.

Tässä artikkelissa pohdin sitä, millaista kielitieteen yhteiskunnallinen vaikuttavuus on, millaista se voisi olla ja mikä on yhteiskunnallisen vaikuttavuuden asema tieteen omasta näkökulmasta katsottuna. Toisin sanoen: millainen painoarvo yhteiskunnallisella vaikuttavuudella pitäisi tieteen teossa – esimerkiksi tutkimusaiheen valinnassa, tutkimusmenetelmissä ja tutkimuksesta tiedotamisessa – olla?

On selvää, että soveltavalla tutkimuksella on vaikutusta yhteiskuntaan. Esimerkik-

si tietokonesovellukset helpottavat ihmisten ja koneiden vuorovaikutusta ja kliiniset sovellukset voivat auttaa vaikkapa erilaisten aivosairauksien diagnosoissa ja kuntoutuksessa. Jätän tämän puolen artikkelissani käsittelemättä – niin tärkeää kuin se onkin – ja keskityn perustutkimukseen. Näin siksi, että mielestäni myös perustutkimuksella on tärkeä tehtävä yhteiskunnassa, vaikkei se olekaan yhtä suoraviivainen eikä tuotteistettavissa samalla tavalla kuin soveltavan tutkimuksen tulokset.

TOTUUS JA TUTKIMUKSEN LAATU

Ennen kuin siirrytään yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, on syytä todeta, mikä tieteen tavoite on tieteen omasta näkökulmasta. Vaikka tieteenfilosofiassa käydäänkin keskustelua tieteen määritelmästä ja tavoitteista, perusasia on nähdäkseni jokseenkin selvä, ja sen voi esittää lyhyesti näin: tieteellisen tutkimuksen korkein arvo ja tavoite on totuus. Niinpä tieteellisen työn laatu voi tarkoittaa ainoastaan sitä, kuinka uskottavasti totuutta on päästy lähestymään; tutkimusmenetelmien on oltava sellaisia, että niiden avulla voidaan systemaattisesti ja rationaalisesti paremmin ymmärtää tutkimuskohteen todellista luonnetta. Havainnoista tehtyjen päätelmien on oltava loogisia ja yhteensopivia muun tiedon kanssa (tai sitten on uskottavasti asetettava aiemmat käsitykset kyseenalaisiksi). Tämä on ilman muuta selvää: juuri systemaattinen ja rationaalinen totuuden tavoittelu määrittelee tieteen¹.

Katsoisinkin, että ehdoton totuuden tavoittelu on tieteen yhteiskunnallinen tehtävä (samoilla linjoilla on myös esim. Niiniluoto 1983). Tiede instituutiona on tärkeä osa yhteiskuntaa, jonka arvona on rehellisyys ja totuuden arvostus. Jos tieteelle asetetaan muita tavoitteita kuin totuuden etsiminen – esi-

merkiksi aineellisen hyvinvoinnin kasvattaminen tai maan taloudellisen kilpailukyvyyn parantaminen –, näiden muiden tavoitteiden on oltava toissijaisia. Mikäli muut tavoitteet tulevat tieteessä tärkeämmiksi kuin totuuden tavoittelu, tiede lakkaa olemasta. Toinen ongelma on se, että tieteen ulkopuolelta asetetut toissijaiset tavoitteet voivat ohjata totuudenetsintää². Kuitenkin vapaa tieteellinen tutkimus on jopa yliopistolain mukaan yliopistojen ensisijainen tehtävä, jolle muut tehtävät – opetus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus – ovat alisteisia.

Tieto ja rationaaliseen päättelyyn perustuva totuuden etsiminen ovat itseisarvoja. Luvuissa 4 ja 5 pohdin, miten näiden arvojen ylläpito kielitieteessä vaikuttaa yhteiskuntaan. Sitä ennen kuitenkin esitän lyhyesti, mitä valtiolta tieteeltä odottaa.

VAIKUTTAVUUS JA VALTIO

Matti Vanhasen hallitus pitää tärkeänä, että tutkimuksella on konkreettisia seurauksia koko yhteiskunnan kannalta. Tiedotteessaan tutkimusjärjestelmän rakenteellisesta uudistuksesta 4.2.2005 valtioneuvoston tiedotusyksikkö sanookin (VNK:n kotisivu) seuraavaa (kursivointi minun):

”Pääministerin johtama valtion tiede- ja teknologianeuvosto käsitteli perjantaina 4. helmikuuta pitämässään kokouksessa ehdotusta julkisen tutkimusjärjestelmän uudistamiseksi. – Koko tutkimusjärjestelmää koskevat kehittämistoimet suunnataan toimintojen priorisoinnin, tutkimusorganisaatioiden profiloitumisen sekä ennakoitavuuteen tukeutuvan valikoivan päätöksenteon vahvistamiseen. *Keskeisenä haasteena on kansainväliseen huippuun yltävä t&K-toiminta aloilla, jotka ovat kansantalouden, yhteiskunnan muun kehityksen ja kansalaisten hyvinvoinnin kannalta kaikkein tärkeimpiä.* Koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan kan-

sainvälistyminen on koko tutkimusjärjestelmän keskeinen kehittämistavoite. Suomesa tapahtuvaa kansainvälistymistä edistetään myös lainsäädäntötoimin.”

Tässä noudatellaan niitä toimenpide-ehdotuksia, joita esimerkiksi pääministeri Matti Vanhasen aloitteesta asetetun Anne Brunilan johtaman työryhmän selvityksessä ”Osaava, avautuva ja uudistuva Suomi – Suomi maailmantaloudessa” (VNK 19/2004) esitetään. (Aiheesta on vuonna 2006 ilmestynyt myös Tiede- ja teknologianeuvoston laatima linjaraportti *Tiede, teknologia, innovaatiot.*) Ajatuksena on valjastaa tutkimus- ja kehitystoiminta kansallisen innovaatiopolitiikan osaksi. Innovaatiopolitiikka määritellään seuraavasti:

”Kansallinen innovaatiojärjestelmä tar koittaa kokonaisuutta, jonka muodostavat uuden tiedon ja osaamisen tuottajat, niiden hyödyntäjät sekä näiden väliset vuorovaikutus- ja verkostosuhteet. Innovaatiojärjestelmän keskeiset osat ovat koulutus, tutkimus ja tuotekehitys, innovaatioiden tuotteistaminen ja kaupallistaminen sekä tietointensiivinen yritystoiminta.” (s. 48.)

Niinpä Brusilan työryhmä esittää, että tutkimus- ja kehitysrahoitusta lisätään, mutta se kohdistuu liiketoiminnan lisäämiseen:

”Julksen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen lisäpanostukset on kohdistettava erityisesti teknologisen kilpailukyvyn palauttamiseen ja huippututkimuksen edellytysten vahvistamiseen aloilla, jotka ovat kansantalouden kasvun ja tuottavuuskehityksen kannalta keskeisiä. Rahoitusta tulee ohjata myös niille alueille, joilla on todettu puutteita, kuten liiketoimintaosaamiseen, asiakaslähtöisten ja palveluinnovaatioiden kehittämiseen, kasvuyrittäjyyden tukemiseen ja yritysten pääsyyn kansainvälisille markkinoille ja alueille, joissa on parhaat kasvumahdollisuudet ja jotka tukevat parhaiten talouskasvua.” (s. 54.)

Kysymys on siitä, miten tieteen tavoittei-

ta määritellään. Hallitus nostaa tutkimuspolitiikkansa keskeiseksi tavoitteeksi tutkimus- ja kehitystoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden. Lisäksi tavoitteet rajataan niin, että keskeiseksi nousee kansantalous. Mitä muut hallituksen periaatepäätöksessä mainitut tavoitteet ”yhteiskunnan muu kehitys” ja ”kansalaisten hyvinvointi” tarkoittavat, onkin jo sen sijaan monta astetta epäselvempää.

Myös opetusministeriö kantaa kortensa kekoon, ja esittää kotisivuillaan (OPM: n kotisivu) tutkimusjärjestelmän tavoitteet seuraavasti:

”Suomen koulutus-, tiede- ja teknologia-politiikkaa on kehitetty pitkäjänteisesti kansallisen innovaatiojärjestelmän vahvistamiseksi. Tiedepolitiikalla vahvistetaan erityisesti tieteen tasoa, laajuutta, yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja kansainvälistä näkyvyyttä. – Pääministeri Matti Vanhasen hallitusohjelma korostaa tutkimuksen merkitystä osaamisen perustana. Julkisella tutkimus- ja kehitysrahoituksella vahvistetaan osaamispohjaa, jonka varaan talouden kestävä kasvu ja hyvinvointi rakentuvat.”

Innovaatiojärjestelmä siintää valtiovallan suunnitelmissa vahvasti, kun se pyrkii muokkaamaan suomalaista tutkimusjärjestelmää.

Vaikka tieteen tavoitteena onkin totuuden etsiminen, vaatii ainakin valtiolta tieteeltä kuitenkin yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Siksi kielitieteilijöiden on syytä olla valmiita keskustelemaan asiasta oman tutkimuksensa ja koko tieteenalan osalta. Pelkkä olankohautus ja vetoaminen poliitikkojen, ministeriöiden virkamiesten ja hallituksen asettamien työryhmien vajavaiseen ymmärrykseen eivät edistä kielitieteen asiaa.

Onko siis pyrittävä muuttamaan kielitiedettä niin, että se helposti vastaisi helmi-kuussa vuonna 2005 kokousta pitäneen valtioneuvoston käsitystä tieteen tehtävistä? Ei missään nimessä. Kielitieteellä on pitkät

perinteet tieteenä ja yhteiskunnallisena instituutiona. Mielestäni on syytä miettiä rehellisesti ja syvällisesti, miten kielitiede – sellaisena kuin se on – vaikuttaa yhteiskuntaan ja sen kehitykseen sekä kansalaisten hyvinvointiin, ja miksei jopa kansantalouteen.

KIELITIETEELLINEN PERUSTUTKIMUS JA YHTEISKUNTA

Valtioneuvoston näkemys yhteiskunnasta on hyvin talouskeskeinen. Itse asiassa tällainen ajattelutapa on kapea, eikä sitä ole välttämättöntä hyväksyä.

Innovaatiojärjestelmän korkeimmaksi arvoksi nostetaan kansantalouden parantaminen ja tutkimuksenkin pitäisi ensi sijassa palvella talouden kehitystä. Talous on tärkeä asia, mutta se ei ole ainoa tärkeä asia yhteiskunnassa eikä välttämättä edes se kaikkein tärkein. Ehkä tämän näkökulman esillä pitäminen voi olla humanistisen tutkimuksen yksi tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä. Voidaan kysyä, mikä on se hyvä yhteiskunta ja kansalaisten hyvä elämä, jota valtion ja yhteiskunnallisten instituutioiden olisi syytä edistää. Se ei välttämättä ole pelkästään aineellinen yltykkylläisyys. Hyvä elämä ja hyvä yhteiskunta eivät myöskään välttämättä tarkoita samaa kuin elämän helppous ja kansalaisten tyytyväisyys itseensä. Tieteen tehtävä ei ole tehdä ihmisten elämää helpoksi ja miellyttäväksi, vaan tehdä ihmiset tietoisiksi todellisuudesta, oli tieto sitten helpottavaa tai vaikeasti hyväksyttävää. Tieteen ajama tinkimätön totuuden etsiminen – sitä voidaan sanoa myös rehellisyydeksi – on tärkeä osa hyvää elämää niin yhteiskunnan kuin yksilönkin kannalta. Tällaiset stoalaiset hyveet ovat tietenkin kaukana talouskasvun ihannoinnista.

Humanistiset tieteet tutkivat ihmistä henkisenä ja kulttuurisena olentona. Kielitiede voi antaa tietoa siitä, kuinka ihmislajin tärkein viestintäkeino – kieli – on rakentunut ja

miten se toimii. Lisäksi erityiskielten tutkimus antaa tietoa sekä Suomessa puhuttavien kielten että muualla maailmassa puhuttavien kielten ominaisuuksista. Kielitiede voi myös selvittää sitä, kuinka kieltä käytetään eri kulttuureissa. Näin lisätään suomalaisten tunteista omasta kielestään sekä muiden ihmisten kielistä. Näin vahvistetaan suomalaista yhteiskuntaa, koska itsensä ja oman kulttuurin tuntemus sekä käsitys muista ihmisistä ja kulttuureista on henkisesti itsenäisen ja vahvan kansan perusedellytys. Mikään tekninen ihmekeksintö tai maailmanlaajuisen suuryrityksen luominen ei voi tätä korvata. Siksi on tärkeää, että kielitiede ja muu humanistinen tutkimus on Suomessa huipputasolla.

Suomessa on perinteisesti ajateltu – paljolti ja kansallisaatteen innoittamana – että oma kieli ja elävä oma kulttuuri ovat itsenäisyyden perusta³. Vieras valloittajakaan ei voi tätä viedä pois. Tätä sinänsä järkevää ajatusta voi laajentaa ulos kansallisuusaatteen ahtaasta kehikosta ja ottaa huomioon, että Suomi on monikielinen ja monikulttuurinen maa. Lisäksi matkustamisen helpottumisen, telekommunikaation kehityksen ja lisääntyneen poliittisen ja taloudellisen yhteistyön myötä maailman eri kielet ja kulttuurit ovat jatkuvasti läsnä myös Suomessa ja vaikuttavat suomalaisten elämään. Sen vuoksi on tärkeää, ettei kielentutkimuksessa Suomessa keskitytä vain suomen ja ruotsin kielen tutkimukseen vaan yleiseen kieliteoriaan ja mahdollisimman laajasti maailman eri kieliin.

Ei voida ajatella, että Suomessa tyydyttäisiin vain ottamaan vastaan tuloksia muiden kielten tutkimuksesta, jota joka tapauksessa tehdään muissa maissa. Jotta suomalainen yhteiskunta olisi henkisesti vahva ja valmis sekä globalisaatiokehityksen tuomiin muutoksiin että talouden vääjäämättömiin notkahduksiin, on välttämättöntä, että Suomessa on korkeatasoista tietämystä ja vankka perinne paitsi kansallisten kielten myös yle-

sen kieliteorian ja maailman kielten tutkimuksessa.

VAIKUTUSKETJUT

Vaikuttavuuskeskustelussa käytetään käsitettä *vaikutusketju*⁴ viittaamaan siihen syiden ja seurausten polkuun, joka lähtee tieteellisestä tutkimuksesta ja päättyy tarkasteltavaan vaikutuksen kohteeseen. Tässä alaluvussa pyrin hahmottelemaan muutamia kielitieteellisen perustutkimuksen vaikutusketjuja.

Kielitieteen ja muiden humanististen tieteiden perustutkimuksen vaikutusketju kulkee koululaitoksen kautta. Suomessa on päädytty siihen, että koulujen opettajat saavat koulutuksensa yliopistoissa ja näin heille on valmistuttuaan kehittynyt käsitys tieteen tehtävistä ja sen hetkisestä tilasta. Tämä välittyy koulun opiskelijoille ja sitä kautta yhteiskuntaan. Mikäli Suomessa ei pyritäisi huippututkimukseen kielitieteen ja muiden humanististen tieteiden alalla, jäisi opettajien tieteellinen käsitys kielestä ja kulttuurista heikoksi. Tämä vaikuttaisi ennen pitkää koko yhteiskuntaan heikentävästi. – Voi hyvällä syyllä kysyä sitäkin, kuinka valmis henkisesti pinnallinen ja kulttuuriperinnöstään epätietoinen yhteiskunta on tekemään merkittäviä innovaatioita ja käymään kauppaa toisten kulttuurien edustajien kanssa.

Yhteiskunnan kannalta on tärkeää, että maassa on asiantuntijoita, jotka voivat tarpeen tullen selvittää suurelle yleisölle erityisalojen akuutteja kysymyksiä. Tämä koskee luonnollisesti kaikkia tieteenaloja. Ei ole harvinaista, että myös kielitieteilijää haastatellaan tiedotusvälineissä tai että kielitieteilijä kirjoittaa sanomalehtiin valaisevia artikkeleja ja puheenvuoroja. Tämä on suora ja tärkeä vaikutusketju. Mikäli Suomessa ei olisi omaa korkeatasoista kielitiedettä, pitäisi nämä puheenvuorot tilata ulkomailta. Ei ole lainkaan varmaa, että sanoma menisi yhtä

hyvin perille. Ja lisäksi Suomessa työskentelevät asiantuntijat ovat valmiita reagoimaan suomalaisia kiinnostaviin ja askarruttaviin kysymyksiin Suomen ja suomalaisten näkökulmasta.

Erityisesti kun puhutaan pienten kielten tutkimuksesta, jo tutkimuksen tekeminen voi olla vaikuttavaa. Mikäli kielestä on tehty kunnollinen tieteelliset kriteerit täyttävä kielioppi tai sen ominaispiirteet ovat muuten mukana tieteellisessä keskustelussa, on tästä kielestä sanottu jotain sellaista, minkä on tarkoitus olla ehdottomasti totta. Ei pelkkiä mielipiteitä tai vaikutelmia. Tällä on jo sinänsä vaikutusta tutkittavan kielen puhujien kannalta sekä myös heidän kanssaan vuorovaikutuksessa olevien muunkielisten kannalta. Tämä siksi, että tiede voi poistaa tutkittavaan kieleen liittyvää mystiikkaa, harhakäsityksiä sekä ennakkoluuloja. Ne käsitykset, jotka ovat vankalla tieteellisellä pohjalla voivat vaikuttaa syvällisesti ja realistisesti ihmisten käsitykseen kielestään. Vaikutusketju on tässä tapauksessa välitön: itse tutkimuksen tekeminen on vaikuttavaa.

LOPPUPÄÄTELMIÄ

Tässä artikkelissa olen pohtinut kielitieteellisen perustutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Esitän, että kielitieteellinen ja muu humanistinen tutkimus on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa sellaisena kuin se on. Tämän ymmärtääkseen täytyy vain asettaa kyseenalaiseksi se valtiiovallan viime aikoina omaksuma ajattelutapa, että taloudelliset arvot olisivat yhteiskunnan korkeimpia arvoja. Kielitieteilijöiden ja muiden humanistien ei ole mitään syytä unohtaa, että heillä on oma tärkeä asemansa yhteiskunnassa, vaikka tutkimuksen tulokset eivät olisikaan helposti tuotteistettavissa tai muuten suoraan kyöksissä kansantalouteen.

LÄHTEET

- Haaparanta, L. & Niiniluoto, I. (1986). *Johdatus tieteelliseen ajatteluun*, Helsingin yliopiston filosofian laitoksen julkaisuja 3/1986. Helsinki: Helsingin yliopisto
- Mustajoki, A. (2005). Mitä vaikuttavuus on ja voiko sitä mitata. *Tieteessä tapahtuu* 6, 33-37.
- Niiniluoto, I. (1983). *Tieteellinen päättely ja selittäminen*. Helsinki: Otava.
- OPM:n kotisivu: Opetusministeriön kotisivu. <http://www.minedu.fi>. (Lainaus alasivulta <http://www.minedu.fi/OPM/Tiede/tiedepolitiikka/?lang=fi>.) Sivua haettu 9.10.2006.
- SAJ 9/03. (2003). *Suomen tieteen tila ja taso: Katsaus tutkimustoimintaan ja tutkimuksen vaikutuksiin 2000-luvun alussa*. Suomen Akatemian julkaisuja 9/03. Helsinki: Suomen Akademia.
- SAJ 5/06. (2006). *Sivistystä ei voi tuoda: Tutkijapuheenvuoroja kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen vaikuttavuudesta*. Suomen Akatemian julkaisuja 5/06. Helsinki: Suomen Akademia.
- SAJ 11/06. (2006). *Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen vaikuttavuus*. Suomen Akatemian julkaisuja 11/06. Helsinki: Suomen Akademia.
- Savolainen, R. (2006). *Sivistyksen voimalla. J.V. Snellmanin elämä*. Helsinki: Edita.
- VNK 19/2004. (2004) *Osaava, avautuva ja uudistuva Suomi - Suomi maailmantaloudessa -sel-*

vityksen loppuraportti). Valtioneuvoston kansli-
an julkaisusarja 19/2004. Helsinki: Valtioneu-
voston kanslia.

- VNK:n kotisivu: Valtioneuvoston kotisivu. <http://www.vnk.fi>. (Lainaus alasivulta <http://www.vnk.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=93502>.) Sivua haettu 9.10.2006
- Tiede, teknologia, innovaatiot*. (2006). (Linjaraportti.) Helsinki: Tiede- ja teknologianeuvosto.

VIITTEET

- ¹ Tieteen olemuksesta on kirjoitettu paljon, enkä ryhdy tässä kertaamaan keskustelua. Suomenkielinen yleiskuva tieteen tehtävistä ja päämääristä on esim. Haaparanta ja Niiniluoto (1986).
- ² Kiitän tästä huomiosta Lars Hertzbergiä (henk. koht).
- ³ J.V. Snellmanin tunnettu ja usein toistettu lause kirjeenvaihdosta vuodelta 1840 ilmaisee ajatuksen selvästi: ”Se perustotuus, jonka varassa tämä kaikki pohjimmiltaan on, kuuluu: Suomi ei voi mitään väkivalloin; sivistyksen voima on sen ainoa pelastus.” (Ks. esim. Savolainen 2006.)
- ⁴ Englanniksi *impact chain*. Vaikutusketjulla tarkoitetaan jonkin toiminnan vaikutusten ketjua ja kuvausta toiminnan suorista ja epäsuorista vaikutuksista.

THE IMPACT OF LINGUISTIC BASIC RESEARCH IN THE SOCIETY

Urpo Nikanne, *Finska språket med litteraturen, Åbo Akademi*

This article discusses the impact of linguistic basic research in the society. The goals of science are compared with the goals that the Finnish government is giving to science. The idea is to see what are the values of science on one hand and the values of government's science policy on the other. It turns out that linguistic basic research has an important impact in the society as it is. The Finnish government has economical growth as its highest value and its ideas of the goals of science are based on that. As the status of economy as the most important thing in society is questioned, and the values of science – especially the uncompromising seeking of the truth – is emphasized, the impact of the basic research comes clear. Linguistics and other branches of humanities have a steady and important status in a healthy society.

Key words: impact, innovation system, science policy, linguistics.